

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr IV/13/2015
Rady Gminy Łaziska
z dnia 27 stycznia 2015 r.
w sprawie przyjęcia
Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
na rok 2015.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2015**

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Również zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r., poz. 124 z późn. zm.) prowadzenie działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy.

Zadania w tym zakresie powinny być realizowane, zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Gminy. Środki finansowe na realizację wyżej wymienionych zadań pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

Gmina Łaziska jest gminą typowo rolniczą. W ostatnich latach, w wyniku zachodzących zmian gospodarczych i społecznych, a także strat w działalności rolniczej spowodowanych na terenie naszej gminy m. in. powodziami oraz postępującą dekoniunkturą w tym obszarze gospodarki, nastąpiło znaczne uszczuplenie dochodów społeczeństwa gminy. Lata 2012 - 2013 były dla Gminy Łaziska względnie korzystne pod względem urodzaju, co wpłynęło na poprawę sytuacji finansowej rolników, lecz w roku 2014 na skutek zmian sytuacji politycznej na wschodzie Europy i Ukrainie nastąpiło pogorszenie wyników finansowych rolników naszej Gminy. Embargo na sprzedaż owoców i warzyw do Rosji spowodowało zamęt na rynku oraz obniżenie i tak już niskich cen skupu owoców do poziomu poniżej kosztów produkcji. Na sytuację rynku rolniczego nałożyły się kłopoty spowodowane niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, nadmiernymi opadami, co

spowodowało podtopienia upraw i znaczne straty plonów. Nastąpiły również problemy związane ze zbiorem zbóż oraz innych ziemiopłodów. Sytuacja materialna większości rolników znacznie pogorszyła się, a to m.in. z powodu utrzymujących się wysokich kosztów środków ochrony roślin, nawozów i paliwa, co przyczyniło się do niskiej opłacalności produkcji rolniczej. Ma to bezpośrednie przełożenie na sytuację społeczną w gminie, ponieważ, jak zawsze w przypadku ograniczeń finansowych, następuje nasilenie problemów związanych z przemocą domową oraz nadużywaniem alkoholu.

W ostatnim okresie na terenie gminy nie przybyło także nowych miejsc pracy, a wręcz ich ubyło i sytuacja w tym względzie uległa znacznemu pogorszeniu. Nie tylko na lokalnym, okolicznym rynku pracy brakuje miejsc, jest ich także dużo mniej i dużo trudniej je uzyskać i utrzymać w miejscach, które do tej pory je zapewniały tj. w dużych aglomeracjach miejskich i za granicą, z czym do czasu wystąpienia kryzysu gospodarczego w Europie nie było problemu. Utrzymujące się bezrobocie zmusza młodzież i starszych mieszkańców gminy do szukania pracy za granicą.

Problem braku pracy dotyczy nie tylko osób niezaradnych życiowo i w wieku starszym, ale także osób najbardziej energicznych i młodych. W związku z opisaną wyżej sytuacją gospodarczo – społeczną na terenie naszej gminy nie zmieniają się w sposób znaczący problemy, z którymi mają do czynienia Ośrodek Pomocy Społecznej w Łaziskach, Policja i Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łaziskach. Jednymi z nich są problemy związane z używaniem i nadużywaniem alkoholu oraz innych środków zaburzających świadomość. Wpływają one w sposób bezpośredni na powstawanie przemocy domowej, krzywdzenie dzieci oraz pogłębiają słabą kondycję finansową rodzin, których dotyczą.

Krajowe dane mówią, że:

- osoby uzależnione od alkoholu stanowią około 2 %, a nadużywające 15 % dorosłej populacji - nasza gmina pod tym względem nie odbiega od średniej krajowej;
- osoby współuzależnione, żyjące w rodzinach i w otoczeniu osób uzależnionych i nadużywających alkoholu stanowią najczęściej 3 – 4 osoby, co stanowi około 51% społeczeństwa, dla których picie alkoholu jest problemem;

- na jeden punkt sprzedaży alkoholu o zawartości powyżej 4,5 % przypada około 250 osób dorosłej populacji;
- najczęściej występującym problemem związanym z piciem alkoholu są zjawiska przemocy domowej. Dane Policji z 2012 roku mówią o około 100 przypadkach interwencji domowych na terenie naszej gminy, w tym około 85 związanych było z nadużywaniem alkoholu. W 2013 roku liczba tych interwencji wynosiła 96. W roku 2014 liczba interwencji domowych utrzymała się na tym samym poziomie. W 2010 roku prowadzonych było 10 postępowań z zastosowaniem procedury „Niebieskiej Karty”, w 2011 roku - 8, zaś w 2012 roku Gminny Zespół Interdyscyplinarny, działający od lipca 2012 roku rozpatrywał 5 wniosków o znęcanie się, w tym 4 w ramach procedury „Niebieska Karta”. W 2013 roku Policja wszczęła 13 procedur „Niebieskiej Karty”, zaś w 2014 roku do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 17 nowych wniosków w procedurze „Niebieskiej Karty”;
- problemem jest również zakłócanie ładu i porządku przez osoby nietrzeźwe i spożywające alkohol w miejscach publicznych, najczęściej w pobliżu miejsc sprzedaży alkoholu. W związku z powyższym Policja nałożyła w 2009 roku mandaty na 35 osób, w 2010 roku – na 16 osób, w 2011 roku - na 15 osób, natomiast w 2012 roku - na 17 osób. Za lata 2013 i 2014 nie posiadamy danych z tego względu, że KPP w Opolu Lubelskim nie prowadzi statystyk w tym zakresie;
- w 2013 roku na terenie gminy doszło do zatrzymania 24 kierujących nietrzeźwych i znajdujących się po użyciu alkoholu oraz zdarzył się jeden wypadek w stanie nietrzeźwości. W 2014 roku na terenie gminy zdarzył się również jeden wypadek drogowy z udziałem nietrzeźwego, a liczba osób zatrzymanych za jazdę pod wpływem alkoholu była na poziomie roku ubiegłego.

Powyższe dane stanowią tylko część problemów związanych z używaniem i nadużywaniem alkoholu.

Odnośnie problemu narkomanii z danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim wynika, że na terenie Gminy Łaziska w 2013 r. wystąpiły dwa przypadki wykrycia przestępstwa w zakresie posiadania narkotyków, przy 27 przypadkach wykrytych na terenie całego Powiatu Opolskiego. W 2014 roku Policja wykryła na

terenie gminy jeden przypadek uprawy marihuany. Poza tym brak jest bliższych i dokładniejszych informacji o osobach uzależnionych od narkotyków oraz dystrybucji narkotyków na terenie gminy. Nie świadczy to jednak o braku zagrożenia z tej strony. Młodzież odwiedzająca dyskoteki, uczniowie szkół średnich i studenci szkół wyższych mogą w łatwy sposób stać się przedmiotem i podmiotem zagrożeń narkotykowych, tym bardziej, że sprzedaż „dopalaczy” prowadzona jest przez Internet i mogą one być łatwo dostępne dla osób zainteresowanych.

POSIADANE ZASOBY

Gmina Łaziska posiada:

- powołaną przez Wójta Gminy Łaziska - Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwaną dalej „GKPiRPA”,
- powołany przez Wójta Gminy Łaziska Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie integrujący działania wszystkich służb zajmujących się dotychczas tym problemem,
- istniejącą w Opolu Lubelskim – Poradnię Odwykową, prowadzącą zajęcia terapeutyczne,
- istniejące w Opolu Lubelskim dwie grupy AA, obie przy Klubie Abstynenta w Opolu Lubelskim,
- założoną w 2014 roku grupę AA w Braciejowicach prowadzącą otwarte mitingi AA raz w miesiącu ,
- działającą przy Klubie Abstynenta w Opolu Lubelskim grupę Al-anon,
- działającą w budynku Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego w Łaziskach – siłownię sportową, w której realizowane są zajęcia sportowe wśród dzieci i młodzieży,
- Gminną Bibliotekę i Dom Kultury w Łaziskach, która corocznie organizuje dla dzieci imprezy o charakterze profilaktycznym,
- utworzony w 2005 r. i działający obecnie przy Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego w Łaziskach - Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Fala” Piotrawin”, realizujący sportowe zajęcia pozalekcyjne dla dzieci z terenu gminy Łaziska,

- realizowane przy Szkole Podstawowej w Braciejowicach pozalekcyjne zajęcia sportowe dla dzieci z obszaru działania tej placówki,
- zakupione przez Gminę i przekazane mieszkańcom wsi stoły do tenisa stołowego w miejscowościach: Wrzelów, Trzciniec, Piotrawin, Braciejowice, Kopanina Kamińska, Łaziska, Kępa Gostecka, Zgoda, Niedźwiada Duża, Głodno, Zakrzów i Las Dębowy,
- kompleks boisk rekreacyjno - sportowych „Orlik” przy Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego w Łaziskach, na których odbywają się popołudniowe zajęcia sportowe.

**MAJĄC NA WZGLĘDZIE POTRZEBY GMINY W ZAKRESIE
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2015 PLANUJE SIĘ:**

I. W zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków:

1. Kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na zajęcia terapeutyczne prowadzone przez Poradnię Odwykową w Opolu Lubelskim, a uzależnionych od narkotyków do ośrodków MONAR, lub innych instytucji zajmujących się leczeniem narkomanów. W stosunku do osób uchylających się od leczenia kierowanie wniosków do sądu o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego od alkoholu.
2. Motywowanie do zmian zachowań osób nadużywających alkoholu przez: członków GKPiRPA, policjantów, pracowników pomocy społecznej oraz członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie.
3. Zakup i dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych.
4. Zapewnienie miejsca na spotkania grupy Anonimowych Alkoholików (AA) i Anonimowych Narkomanów (AN) .
5. Zakup dla Poradni Odwykowej w Opolu Lubelskim materiałów do prowadzenia swojej działalności lub dofinansowanie szkoleń dla pracowników Poradni Odwykowej.

II. W zakresie udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

1. Kierowanie osób z rodzin z problemem alkoholowym do Poradni Odwykowej w Opolu Lubelskim na zajęcia grup terapeutycznych.
2. Upowszechnienie informacji dotyczących przemocy domowej (zakup materiałów edukacyjnych).
3. Upowszechnienie wykazu instytucji, które mogą być pomocne dla ofiar przemocy w rodzinie.
4. Wykorzystanie procedury „Niebieskiej Linii” do interwencji w zakresie pomocy dla ofiar przemocy (dotyczy Policji i pomocy społecznej oraz procedury postępowania GKPiRPA).
5. Kierowanie osób z rodzin objętych przemocą w rodzinie do:
 - Prokuratury,
 - Policji,
 - Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
6. Udział Gminy w ogólnopolskich kampaniach organizowanych przez PARP-ę i inne organizacje; planowany jest udział gminy w dwu programach „Postaw na rodzinę” oraz „Przeciw pijanym kierowcom”.
7. Udział członków GKPiRPA w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
8. Sfinansowanie kosztów działalności Punktu konsultacyjnego dla potrzeb działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
9. Kierowanie osób doznających przemocy do grupy wsparcia, która powstała przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu Lubelskim z siedzibą w Poniatowej.
10. Monitorowanie potrzeb przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Łaziskach i wsparcie, w przypadku konieczności, w zakresie pomocy społecznej osób uzależnionych i rodzin osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem

społecznym oraz integrowanie tych osób ze środowiskiem lokalnym z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

III. W zakresie prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i problemów narkomanii.

1. Realizacja w Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego w Łaziskach programu profilaktycznego propagującego zdrowy styl życia pod hasłem – „Mam wybór ...”.
2. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych w siłowni i na sali gimnastycznej przy Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego w Łaziskach.
3. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych w pomieszczeniach Szkoły Podstawowej w Braciejowicach.
4. Zakup sprzętu sportowego i usług potrzebnych do prowadzenia zajęć sportowych.
5. Przeprowadzenie razem z Komendą Powiatową Policji konkursu pod hasłem: „Jestem bezpieczny” – dla uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Łaziska.
6. Finansowanie prowadzenia w Szkołach Podstawowych: w Kępie Piotrawińskiej, Kamieniu, Braciejowicach i Zakrzowie programów profilaktycznych dotyczących promocji zdrowego stylu życia, w tym również przekazanie podstawowych wiadomości o szkodliwości używek.
7. Finansowanie aktywnego zagospodarowania czasu dzieci i młodzieży w okresie wakacji i ferii zimowych.
8. Finansowanie szkoleń dla członków GKP i RPA.
9. Propagowanie i wspieranie prowadzonej działalności sportowej wśród dzieci i młodzieży z terenu gminy w zakresie prowadzenia zdrowego stylu życia oraz unikania zagrożeń wynikających z używania środków psychoaktywnych.
10. Przeprowadzenie imprezy profilaktycznej „Turniej tenisa stołowego o Puchar Przewodniczącego GKP i RPA”.
11. Zakup materiałów edukacyjnych dla sprzedawców alkoholu.

Programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży przedstawione powyżej ujmują w swojej zawartości elementy szeroko rozumianej profilaktyki antynarkotykowej.

IV. W zakresie wspomagania działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii:

1. Nawiązywanie kontaktów z gminami ościennymi – m. in.: Opole Lubelskie, Józefów, Wilków – w celu wspólnego rozwiązywania niektórych problemów, np. w formie szkolenia.
2. W przypadku powstania grup samopomocowych AA, AL - anon, AN zapewnienie tym grupom pomocy merytorycznej oraz miejsca na spotkania.
3. Udział przedstawicieli gminy w konferencjach, szkoleniach i naradach organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego i Powiat Opolski.
4. Udział gminy w ogólnopolskich kampaniach społecznych w zakresie przeciwdziałania skutkom używania środków psychoaktywnych „Przeciw pijanym kierowcom”.

V. W zakresie podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

W razie powzięcia wiadomości o prowadzeniu na terenie gminy Łaziska reklamy lub promocji napojów alkoholowych oraz informacji o sponsorowaniu imprez masowych przez producentów i dystrybutorów napojów alkoholowych – wbrew zakazom wynikającym z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jak również w razie uzyskania informacji o sprzedaży i podawaniu napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się one w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18 oraz na kredyt lub pod zastaw, niezwłocznie zostaną podjęte, zgodnie z przepisami prawa, działania mające na celu zwalczanie zakazanych postępowań i

zapobieganie im w przyszłości, w szczególności poprzez zawiadomienie właściwych organów ścigania o popełnieniu czynów zabronionych, pod sankcją odpowiedzialności karnej i w razie potrzeby poprzez uczestniczenie w postępowaniu karnym umocowanego przedstawiciela Gminy Łaziska w charakterze oskarżyciela publicznego, na zasadach określonych przez przepisy kodeksu o postępowaniu karnym.

VI. W zakresie wspierania zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej:

Zadanie to jest zadaniem uzupełniającym dotychczasowe działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu. Ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii można finansować zatrudnienie socjalne tylko osób uzależnionych od alkoholu po zakończonym programie psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego. Roczny koszt pobytu osoby skierowanej do Centrum Integracji Społecznej szacowany jest na 15 – 20 tysięcy złotych. Ze względu na wysokie koszty oraz na brak w pobliżu Centrum Integracji Społecznej, Gmina Łaziska nie planuje w 2015 roku finansować zadań z tego zakresu.

VII. W zakresie zasad wynagradzania członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Członkom Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za wykonane prace (tj. za udział w posiedzeniach, za wykonane kontrole) przysługuje wynagrodzenie w wysokości 90,00 zł. brutto.

VIII. W zakresie realizacji Programu.

Za realizację programu odpowiada Wójt Gminy, zaś sprawy merytoryczne wykonywał będzie koordynator do spraw profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.